

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ค. ๙/๒๕๖๒

วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง นายอัมพร มาตเจือ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายอัมพร มาตเจือ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าพนักงานอัยการ ยื่นฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยต่อศาลอาญา ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๕๕๔๐/๒๕๓๐ หมายเลขแดงที่ ๑๐๓๘๐/๒๕๓๔ ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนและความผิดต่อพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งศาลอาญาพิพากษาว่าผู้ร้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๓ วรรคหนึ่ง ให้ลงโทษจำคุก ๒๐ ปี และให้คืนหรือใช้เงินจำนวน ๑,๕๑๐,๕๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกามีคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๒๒/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๐ ให้ยกฟ้อง ต่อมาวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ผู้ร้องยื่นหนังสือขอให้กระทรวงการคลังจ่ายเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีตลอดจนสิทธิที่เสียไป ซึ่งกระทรวงการคลังมีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่าในขณะที่ผู้ร้องยื่นคำขอดังกล่าวร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. .... ยังมีได้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย ดังนั้น เงื่อนไขการมีสิทธิและวิธีการร้องขอสิทธิดังกล่าวยังไม่ชัดเจน กระทรวงการคลังจึงไม่อาจพิจารณาคำขอของผู้ร้องได้ และต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้เป็นกฎหมาย คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา วินิจฉัยให้ยกคำขอของผู้ร้อง

- ๒ -

ผู้ร้องจึงอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๖๑๕๕/๒๕๔๖ หมายเลขแดงที่ ๕๗๖๐/๒๕๔๗ ว่า การยื่นคำร้องขอรับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ต่อคณะกรรมการ ฯ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๒๒ จะต้องยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ฯ ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ มีคำพิพากษาอันถึงที่สุด กรณีของผู้ร้องยื่นต่อคณะกรรมการ ฯ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ จึงเป็นการยื่นคำขอเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิได้รับ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามขอ พิพากษายืน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้ร้องได้ยื่นคำขอต่อสำนักงาน ช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อขอรับ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา มีคำวินิจฉัยที่ กทม./๐๑๑๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ ว่าศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๐ และมีหมายปล่อย ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๐ ผู้ร้องยื่นคำขอเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งพ้นกำหนดระยะเวลา หนึ่งปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด จึงวินิจฉัยให้ยกคำขอ

เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้เสนอเรื่อง ของผู้ร้องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าเป็นเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา หรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว จึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผู้ร้องอ้างว่าตนไม่ได้รับความ เป็นธรรมจากการถูกดำเนินคดีและผู้ร้องไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า การพิจารณา ของคณะกรรมการ ฯ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๒๔๖ และรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕ มาตรา ๑๒ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ และมาตรา ๒๑๒

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๓ (๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ครบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาล ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “... ถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๓ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๓ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย แก่จำเลยในคดีอาญา ที่มีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ ให้ยกคำขอของผู้ร้อง เป็นการกระทำ

- ๔ -

ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๒๔๖ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕ มาตรา ๑๒ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ และมาตรา ๒๑๒ ซึ่งการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แจ้งผลการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดินว่าให้ยุติเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ และผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แล้วก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ที่มีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๒๕ แต่อย่างไร กรณีดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะและยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา นอกจากนี้กรณีตามคำร้องยังเป็นเรื่องที่มีมูลเหตุเดียวกันกับเรื่อง que ผู้ร้องได้เคยยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ต่อกระทรวงการคลัง ซึ่งในครั้งนั้นคณะกรรมการฯ วินิจฉัยให้ยกคำขอของผู้ร้อง และศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืนตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวอันเป็นผลให้คดีถึงที่สุดตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๒๕ กรณีดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม

- ๕ -

บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาเช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๖ -

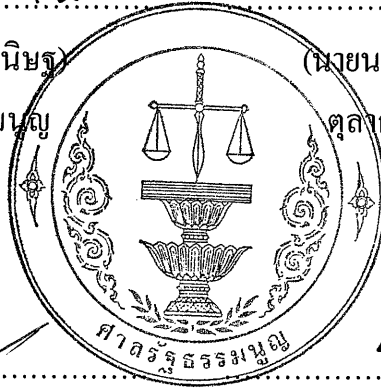
(คำสั่งที่ ๘/๒๕๖๒)

(นายจรัณญ์ ภัคดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังสศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ